

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: nadezda.horakova@soc.cas.cz

Nezaměstnanost z pohledu veřejného mínění

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2004, v04-11</i>
Otázky:	<i>ev.4, ev.6, ev.7, eu.29</i>
Termín terénního šetření:	<i>8. – 15. listopadu 2004</i>
Počet respondentů:	<i>1027</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>10. prosince 2004</i>
Zpracovala:	<i>Naděžda Horáková</i>

Součástí listopadového šetření Centra pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR byl i blok otázek věnovaný nezaměstnanosti. Nejprve nás zajímalo, jak dotázaní hodnotí současnou úroveň nezaměstnanosti v naší zemi.¹

Tabulka 1: Hodnocení současné úrovně nezaměstnanosti v ČR (v %)

	11/2002	05/2003	11/2003	05/2004	11/2004
příliš nízká	1	2	1	2	1
přiměřená	27	26	23	17	21
příliš vysoká	66	67	72	77	75
neví	6	5	4	4	3
CELKEM	100	100	100	100	100

Tři čtvrtiny všech oslovených občanů se domnívají, že současná úroveň nezaměstnanosti v naší zemi je příliš vysoká. Za přiměřenou pokládá nezaměstnanost jedna pětina českých občanů a pouhé jedno procento respondentů vyjádřilo názor, že nezaměstnanost je v naší zemi příliš nízká.

V porovnání s květnem 2004 se mírně snížil počet dotázaných, kteří považují nezaměstnanost za příliš vysokou. Zároveň ale zůstává podíl respondentů hodnotících úroveň nezaměstnanosti v naší zemi jako příliš vysokou vyšší, než jaký byl v letech 2002 a 2003.

Za příliš vysokou považují nezaměstnanost častěji lidé nespokojení se současnou politickou situací, voliči KSČM, obyvatelé Severovýchodních Čech a Moravskoslezského kraje, dotázaní se špatnou životní úrovní, občané starší 60 let a ženy.

¹ Otázka: „Považujete současnou úroveň nezaměstnanosti v ČR za příliš nízkou, přiměřenou, příliš vysokou?“

Respondenti se v našem výzkumu rovněž vyslovovali k předpokládanému vývoji nezaměstnanosti v ČR v příštích dvou letech.²

Tabulka 2: Vývoj nezaměstnanosti v ČR v příštích 2 letech (v %)

	03/00	03/01	09/02	05/03	11/03	05/04	11/04
výrazně se zvýší	33	11	15	19	13	10	13
částečně se zvýší	40	30	41	39	40	35	34
zůstane přibližně na stejné úrovni	15	37	29	29	32	35	35
částečně se sníží	3	9	2	4	8	12	7
výrazně se sníží	1	0	0	1	0	1	1
neví	8	13	13	8	7	7	10
CELKEM	100	100	100	100	100	100	100

Téměř polovina všech respondentů se obává, že nezaměstnanost v České republice dále poroste, třetina oslovených se ale domnívá, že zůstane přibližně na stejné úrovni. Ve snižování nezaměstnanosti věří jen necelá desetina českých občanů.

Srovnáme-li aktuální výsledky s výsledky z května 2004, můžeme konstatovat, že ačkoliv se hodnocení současné míry nezaměstnanosti mírně zlepšilo, další vývoj nezaměstnanosti vidí respondenti skeptičtěji než v předcházejícím období. Zároveň se však výhled do budoucna jeví optimističtější než před rokem (v listopadu 2003).

Další zvyšování nezaměstnanosti očekávají častěji lidé nespokojení se současnou politickou situací, voliči KSČM, obyvatelé Plzeňského a Karlovarského kraje, dotázaní ve věku 30 až 44 let, respondenti se špatnou životní úrovní a ti, kteří považují již současnou úroveň nezaměstnanosti za příliš vysokou.

V listopadovém šetření jsme se dále zajímali o to, v čem česká veřejnost spatřuje převažující důvod nezaměstnanosti v ČR.³

Tabulka 3: Převažující důvod nezaměstnanosti (v %)

	03/1997	03/2000	03/2001	11/2002	05/2003	11/2003	05/2004	11/2004
nemůže sehnat vhodnou práci	36	49	53	49	49	47	46	47
nemůže sehnat vůbec žádnou práci	6	31	16	18	24	24	27	28
nemá zájem pracovat	45	14	24	27	22	25	23	21
neví	13	6	7	6	5	4	4	4
CELKEM	100	100	100	100	100	100	100	100

Necelá polovina dotázaných se domnívá, že většina nezaměstnaných v ČR nemůže sehnat vhodnou práci. Více než čtvrtina dotázaných vyjádřila názor, že nezaměstnaní u nás nemohou sehnat žádnou práci a necelá čtvrtina českých občanů si myslí, že nezaměstnaní prostě nemají zájem pracovat. Rozložení názorů na převažující důvod nezaměstnanosti v ČR zůstává již několik let víceméně stabilní.

² Otázka: „Jak se bude podle Vás vyvíjet nezaměstnanost v ČR v nejbližších dvou letech? Výrazně se zvýší, částečně se zvýší, zůstane přibližně na stejné úrovni, částečně se sníží, nebo se výrazně sníží?“

³ Otázka: „Řekl byste, že většina nezaměstnaných u nás nemůže sehnat vhodnou práci, nemůže sehnat vůbec žádnou práci, nemá zájem pracovat?“

Podívejme se nyní, jak by se čeští občané zachovali v případě, že by ztratili svoji práci.⁴

Tabulka 4: Hledání práce v případě nezaměstnanosti (v %)⁵

	05/2003	11/2003	05/2004	11/2004
rozhodně konkrétní zaměstnání	16	16	16	15
spíše konkrétní zaměstnání	46	44	49	46
spíše jakoukoli práci	30	30	25	29
rozhodně jakoukoli práci	6	8	8	9
neví	2	2	2	1

Šest z deseti českých občanů by se v případě ztráty svého zaměstnání poohlédlo po konkrétním zaměstnání. Naopak prakticky jakoukoliv práci by se snažily najít téměř dvě pětiny respondentů. V porovnání s květnem se mírně zvýšil počet lidí ochotných přijmout jakoukoliv práci. Aktuální výsledky jsou velmi podobné těm, které byly zjištěny v květnu a v listopadu 2003.

⁴ Otázka: „Pokud byste ztratil práci, hledal byste rozhodně konkrétní zaměstnání, spíše konkrétní zaměstnání, spíše jakoukoli práci, nebo rozhodně jakoukoli práci?“

⁵ V tabulce nejsou zahrnuty odpovědi respondentů, kteří uvedli, že se jich položená otázka netýká.